

عنوان مقاله:

صور بنیادی حیات نفتی (به سوی گذار از رانتیرسم و ادبیات دولت رانتیر)

محل انتشار:

فصلنامه دولت پژوهی، دوره 1، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 36

نویسنده:

سجاد ستاری - استادیار گروه اس علوم سیاسی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

نویسنده با طرح هیدروکربنیسم به مثابه رهیافتی جایگزین برای رانتیرسم، بر آن است که سنت، نفت و شبه بازار، کلیتی یکپارچه و منبع اصلی گذار جوامع نفتی خاورمیانه از شیوه ی تولید هیدرولیک پیشاسرمایه داری به یک شیوه ی تولید هیدروکربنی در قرن بیستم بوده است. وی، وحدت دایمی سنت، نفت و شبه بازار را گونه ای وضع طبیعی خاورمیانه ای فرض می کند که زمینه ساز تاسیس یک تکنوکراسی رفاهی در این جوامع نفتی بوده و نخبگان قدرت از این نوع تکنوکراسی برای خرید مداوم کالاهای سیاسی از بازارهای اجتماعی و به تبع آن، دستکاری مستمر درآمد، مصرف و زندگی سیاسی استفاده می کنند. نویسنده، نتیجه ی این وضع طبیعی خاورمیانه ای را بی سوژگی و غایت آن را حل مداوم معمای بازتولید پارادایم های قدرت مستقر در این جوامع می داند. اما به زعم وی، حل دایم معمای بازتولید بیش از هر چیز به فاکتور ایکس اجتماعی بستگی دارد و تکنوکراسی رفاهی به دلیل ناتوانی در خلق مداوم این فاکتور، به تدریج باعث زوال همه ی اشکال سرمایه و در نهایت، افول رشد اقتصادی باثبات همراه با توسعه سیاسی ریشه دار می شود. به زعم نویسنده، حرکت به سوی نوعی قرارداد اجتماعی خاورمیانه ای و تاسیس یک لویاتان مالیاتی، پیش شرط عبور هرچند کند، دشوار و پیچیده ی این جوامع، از وضع طبیعی خاص خویش به وضع اجتماعی خاص خود است.

کلمات کلیدی:

رانتیرسم؛ هیدروکربنیسم؛ وضع طبیعی خاورمیانه ای؛ پارادایم قدرت؛ قرارداد اجتماعی خاورمیانه ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/685210>

